

A TREIA DUMINICĂ A MARELUI POST

STIHIRAR PROSOMIC

TRIOBUL

ÎNCHINAREA SFINTEI CRUCI

Tălmăcirea s-a făcut ținând canoanele imnografiei bisericești

IMNITOR

CUVENITĂ LĂMURIRE

Stihiri prosomice este adaptarea pe limba noastră a originalului *στιχηρὰ προσόμοια*, evitând înapoi slavonismul *podobie* sau, în context *podobnice*, care nu a spus nimic nu numai nouă, ci nici celor din limba cărora provine și a cărui etimologie sau simplă explicație nu este la îndemâna românilor, pe de o parte, iar pe de alta, a merge direct la izvoare este, fără îndoială, calea cea mai corectă și sigură, atât filologic, cât și liturgic.

Formularea *stihiri prosomice* am adoptat-o doar în titlu din dorința de a împământenii un concept și nu un termen, iar conceptul să-l explicăm, să-i expunem conținutul ideatic, precum și importanța liturgică. În slujba propriu-zisă am folosit o formulare cât mai românească posibil, care să fie pe înțelesul tuturor, dar care să își îndeplinească rolul tipiconal.

Nădăjduim că, după ce conceptul va fi asimilat în cultura noastră bisericească, se va găsi un termen românesc potrivit. În momentul de față favorit și chiar folosit de unii ar fi *asemănândă* sau *stihiri asemănânde*, dar, după cum poate observa orice român, acum acest termen are o rezonanță neobișnuită, străină tocmai pentru că el nu poartă conținutul ideatic liturgic pe care ar trebui să-l redea. Însă, așa cum se întâmplă întotdeauna, vorbitorii, utilizatorii vor decide de-a lungul vremii.

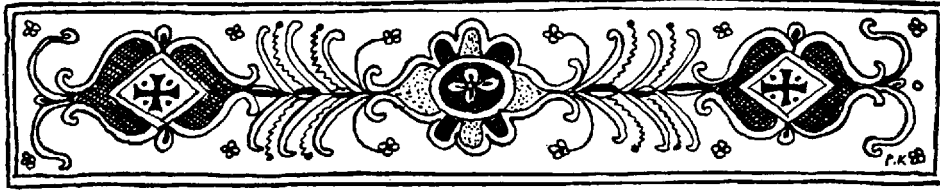
Un alt aspect foarte important care trebuie să-l conștientizăm este că ceea ce numim noi simplu *slujbă* este de fapt numai *textul* slujbei sau, mai bine zis, textul imnelor care sunt cuprinse în slujbă, iar aceste imne – imn=text+melodie – alcătuiesc cuprinzătorul gen imnografic, alcătuit, la rândul său, din mai multe specii/feluri de imne, care pot fi clasificate după mai multe criterii.

Așadar, ținând seama de toate aceste precizări, o posibilă și, desigur, neîndestulătoare definiție a *stihirii prosomice* ar fi: specia genului imnografic alcătuită după un model, adică asemănătoare (*προσόμοιον-prosomia*) cu o altă stihiră care s-a impus în conștiința Bisericii drept insuflată de Duhul Sfânt. Are, prin urmare, o structură prozodică fixă, după stihira pe care o copiază (același număr de silabe, iar accentele cuvintelor cad în același loc). Este, și în aceasta constă aspectul cel mai important, și o formă aparte de rugăciune, fiindcă psalmodiind un imn purtător de Duh, așa cum a ieșit din mâinile sfinților imnografi, mintea noastră, atât a psaltului, cât și a celui care ascultă, are mai multe propte, are cele mai favorizante condiții să intre în legătură nemijlocită cu însăși inspirația originară. Stihira după care a fost alcătuită (numită în actualele cărți de slujbă prin sintagma *însuși glasul*) este indicată la început. Sunt cele mai iubite în Biserică pentru că sunt cele mai ușor de învățat și pot fi cântate de oricine, nu numai de psalții specializați. Prin ele o slujbă are șansa să iasă bine și fără prezența unui psalt bun. Exemplu grăitor, dar din păcate unic, este slujba Prohodului Domnului, care se cântă în Vinerea Mare. Se mai numesc *podobii* sau *asemănânde*.

Considerăm că până la publicarea unui *Prosomier* românesc, care va fi un reper comun tuturor, numirea prosomiei originale, în grecește, este de neapărată trebuință.

Melurghisirea: Ilie Rareș Cîmpean

Tehnoredactarea: Mihai Telescu

A TREIA DUMINICĂ A MARELUI POST

ÎNCHINAREA SFINTEI CRUCI

VECERNIA

La Doamne, strigat-am..., punem stihiri pe 10:

Glasul al 5-lea, asemenea cu: *Bucură-te, cămara...* (Χαίροις ἀσκητικῶν)

Cruce, strălucește acum' fulgerătoarele lumini ale harului
în inima celor care' cu multă dragoste azi' te primesc cu cinste, că dorită ești,
căci tu toată lacrima' ai oprit și mâhnirea ei;' din ale morții
curse tu izbăvindu-ne,' strămutatu-ne-ai' la bucuria cea veșnică.
Toată măreția ta' arat-o la robii tăi,' a înfrânării răsplată
cuvios dăruindu-le,' că-ți cer cu credință' ocrotirea cea bogată
și mare mila ta.

Bucură-te, de viață purtătorule lemn,
din nou deschisul rai frumos al Bisericii
și pomul nestrucăciunii' ce-ai înflorit pentru noi
desfătarea slavei celei veșnice;' prin tine s-alungă-acum' toate oștile dracilor
și tot prin tine' veselescu-se îngerii' și-adunările' credincioșilor praznic fac;
a preoților laudă' și armă de neînvins,' pavăza cea neclintită
și biruința-mpăraților;' acum dă s-ajungem' la a Domnului Pătimire
și la-nvierea Lui.

**Bucură-te, de viață purtătorule lemn,' nebiruitule înseamnă al creștinilor,
a raiului ușă sfântă,' al credincioșilor stâlp,' zid de apărare al Bisericii,
prin care blestemul vechi' s-a pierdut nimicindu-se,' iară a morții
rea putere surpatu-s-a' și de pe pământ' către cer înălțatu-ne-ai.
Armă-mpotriva dracilor,' tu nebiruită ești,' a mucenicilor slavă,
podoabă a cuvioșilor,' liman mântuirii,' care mare milă lumii
reversi de-a pururea.**

**Voi doi ce-ați fost zidiți mai întâi,' care din ceata cea de sus ați căzut demult
din pizma răului șarpe,' gustând din rodul amar
care cu plăcerea amăgitu-va,' veniți căci slăvitul lemn' către voi se apropie,
către acesta' alergând închinați-vă,' bucurându-vă
cu credință strigați cu sârg:' Cruce cinstită, pavază' și sprijin al nostru ești,
prin părtășia cu tine' nesticăciune ca rod aflăm,' luând iar Edenul
cel dintâi și mare milă' și viață veșnică.**

UTRENIA

LAUDELE

Glasul al 4-lea, asemenea cu: *Ca pe un viteaz...* (Ως γενναῖον ἐν Μάρτυσιν)

**Să strigăm toți cu mare glas,' să slăvim toți cu dulci cântări
preacinstita Cruce, sărutându-o' și către-aceasta rugându-ne,
să-i zicem: O, Cruce, tu' trupul nostru să-l sfințești' împreună și sufletul
cu puterea ta,' nerăniți ocrotindu-i de potrivnici' pe cei care cu credință
ți se-nchină cinstindu-te.**

**Ca să scoateți din apele' cele fără sfârșit, veniți,
care prin al Crucii har se revarsă-acum.' Iată, 'nainte vedem că-i pus
cinstitul și sfântul lemn,' a tot darul bun izvor' adăpat dintru sângele
și-apa Domnului' Cel ce S-a înălțat de bunăvoie' pe acesta și pe oameni,
ca un Preabun, înălțatu-i-a.**

**Întărirea Bisericii' și puterea-mpăraților' Cruce ești, și laudă a monahilor,
pentru aceasta-nchinându-ne,' luminează în suflete' și în inimi azi luăm
prin lucrarea ceresului' har al Domnului,' Celui ce, pironit pe tine, frânt-a
a vicleanului putere' și din blestem slobozitu-ne-a.**

ne stri că ciu u nii ce-ai în flo rit pen tru noi des fă ta rea
 sla a vei ce lei ve eș ni ce prin ti ne s-a lun gă-a cum toa te
 o oș ti le dra ci lor și tot prin ti ne ve se le es cu
 se în ge rii și-a du nă ri le cre din cio o și lor praz
 nic fac a pre o ți lor la u dă și ar mă de ne
 în vins pa vă za cea ne clin ti i tă și bi ru in ța-m pă
 ra ți lor a cum dă s-a ju u un gem la + a Dom nu
 lui Pă ti mi i re și la-n vi e rea Lui
 3. **B** u cu ră te de vi a ță pur tă to ru le lemn ne
 bi ru i tu le în se emn al creș ti ni lor a ra iu
 lui u șă sfâ ân tă al cre din cio și lor stâlp zid de a pă
 ra a re al Bi se e ri cii prin ca re bles te mul vechi s-a pier
 du ut ni mi cin du se ia ră a mor ții rea pu te e re
 sur pa tu s-a și de pe pă mânt că tre ce er î năl ța tu

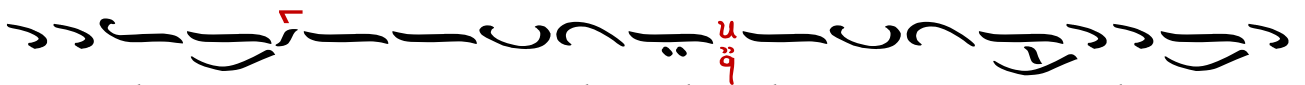
(K) ne-ai ar mă-m po tri va dra ci lor tu ne bi ru i tă ești

(II) a mu ce ni ci lor sla a vă po doa bă a cu vi o și

 lor li man mân tu i i i rii ca re ma re mi lă lu

 u mii re verși de-a pu ru rea

4. **V** o oi doi ce-ați fost zi diți mai în tâi ca re din cea

 ta cea de su us ați că zut de mult din piz ma ră u lui șa ar

 pe gus tând din ro dul a mar ca re cu plă ce e rea a mă

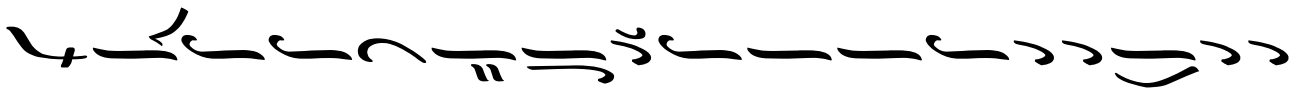
 gi i tu va ve niți căci slă vi tul lemn că tre vo oi se a

 pro pi e că tre a ces ta a ler gâ ând în chi na ți

 vă bu cu rân du vă cu cre di in ță stri gați cu sârg

 Cru ce cin sti tă pa vă ză și spri jin al nos tru ești prin păr

 tă și a cu ti i ne ne stri că ciu ne ca rod a flăm

 lu ând iar E de e e nul cel din tâi și ma re mi i lă

 și via ță veș ni că

Aceleași Stihiri. Pe larg.

Glas Πα ρ Κε

1. ^(II)
 ru u u ce stră lu u ce e e e ște e a a a
 cum fu ul ge ră ă toa re e le lu mi i ini a le e ha a ru u
 lui î în i ni i ma a ce lo or ca re e cu mu ul tă
 dra a a a gos te e azi te pri mesc cu ci i ins te că
 do ri tă ă e ești căci tu u toa tă la a cri ma
 ai o pri i it și mâ âh ni i rea a ei di in a le e mor ți ii
 cur se tu u u iz bă ă vin du u ne e e e stră mu ta tu u
 ne-a a ai la bu cu ri i i a cea a ve eș ni i că toa
 a a tă ă ă ă mă ă re ți a a ta a a ra a a
 t-o o la ro bi ii tăi a în frâ nă ă ri ii răs pla a
 a a tă cu vi in cio o os dă ă ru in du u le că-ți
 cer cu cre e di i in ță o cro o ti rea a cea bo ga a
 a tă și ma a re mi i la a a ta

2. ^(II) **B** u cu ră te e de via ță ă pu ur tă to ru
 u le e e lemn di in nou de es chi su ul rai fru mo o os al
 Bi i se e ri i cii și i lem nu ul ne e stri că ă ciu ni ii
 ce-ai î în flo ri i i it pen tru u noi des fă ta rea
 sla a a vei ce lei veș ni i ce prin ti i ne s-a lu un
 gă-a cum toa te o o oș ti le e dra a ci i lor și i tot prin
 ti ne e ve se le e es cu se e în ge e ri i i ii și-a du
 nă ri i le e e cre din cio o o și lo or pra az ni ic fac
 a a a pre o ți i lor la u u dă ă și
 a a ar mă ă de ne î în vins pa vă za cea a ne
 e clin ti i i i i tă și bi ru i i in ța a-m pă
 ra ți i lor a cum dă s-a a ju u un gem la a a Dom nu
 lui Pă ti mi i i re și la a-n vi e e rea a a Lui

3. ^(II) **B** u cu ră te e de via ță ă pu ur tă to ru
 u le e e lemn ne e bi ru u i tu u le în se e emn al
 cre eș ti i ni i lor a a ra iu u lu ui u șă ă sfân tă ă
 al cre e din cio o o o și lo or stâlp zid de a pă ra a
 a re al Bi se ri i cii prin ca a re bles te e mul
 vechi s-a pier du u ut ni mi i ci in du u se ia a ră a a
 mor ți ii rea pu te e e re su ur pa tu u s-a a a și de
 pe pă ă mâ â ânt că tre ce e er î nă ăl ța a tu u ne-ai
 a a ar mă-m po tri i va dra ci i lo or tu
 ne e e bi i ru i tă ă ești a mu ce ni i ci
 i lor sla a a a vă po doa bă a a a cu u vi
 o și i lor li man mân tu u i i i rii ca re e ma re
 e mi lă lu u u mii re ve erși de-a pu u ru u u rea

4. ^(II) **V** o o oi doi ce-ați fo ost zi i di iți ma ai î î în
 tâi ca a re di in cea ta a cea de su u us ați că ă zu ut de e
 mult di in piz ma a ră ă u lui u șar pe e gus tâ ând din
 ro o o o dul a a mar ca re cu plă ce e e rea a mă
 gi tu u va ve ni iți căci slă vi i tul lemn că tre
 vo o oi se a a pro o pi i e că ă tre a a ces ta a + a ler
 gă âând în chi i na ți i vă ă ă ă bu cu rân du u vă ă
 ă cu cre di i in ță stri i ga ați cu u sârg Cru u u
 ce cin sti i tă pa vă ă ză ă și spri i i ji in al
 nos tru u ești prin păr tă și i a a cu ti i i i
 ne ne stri că ciu u u ne e ca rod a a flăm lu ând iar
 E e de e e nul cel di in tâi și i ma re mi i i lă
 și via a ță ve eș ni i i că

La Laude. Stihirile Prosomice.
Glasul al 4-lea. Ως γενναῖον ἐν Μάρτυσιν.

Glas Bou ξ

1. ^(B)
Să stri găm toți cu ma re glas să slă vim toți cu dulci cân tări
 prea cin sti ta Cru u ce să ru tân du o și că tre-a ceas
 ta ru gân du ne să-i zi i cem o Cru ce tu tru pul nos
 tru să-l sfin țești ^Δ _Ω ^β _λ ^β _λ ^β _λ
 îm pre u nă și su fle tul cu pu te rea ta ne
 ră ni iți o cro tin du-i de po triv nici ^Δ _Ω
 re cu cre di i in ță ^Δ _Ω ^β _λ ^β _λ
 și se în chi i nă cin stin du te

2. ^(B)
Ca să scoa teți din a pe le ce le fă ră sfâr șit ve niți
 ca re prin al Cru u cii har se re var s-a cum ia tă 'na in
 te ve dem că-i pus cin sti i tul și sfân tul lemn a tot da
 rul bun iz vor ^Δ _Ω ^β _λ ^β _λ ^β _λ
 a dă pat din tru sân ge le și-a pa Dom nu lui
 Ce el ce S-a î năl țat de bu nă vo ie ^Δ _Ω pe a
 ces ta și pe oa a a meni ^Δ _Ω ^β _λ ^β _λ
 ca un Prea bu un î năl ță tu i-a

3. ^(B)
In tă ri rea Bi se ri cii și pu te rea-m pă ra ți lor
 Cru ce ești și la a u dă a mo na hi lor pen tru a ceas ta-n
 chi nân du ne lu mi i nă în su fle te și în i nimi
 azi lu ăm prin lu cra rea ce res cu lui har al Dom nu lui Ce lui
 ce e pi ro nit pe ti ne frân t-a a vi clea nu lui
 pu te e e re și din bles te em slo bo zi tu ne-a

Aceleași Stihiri. Pe larg.

Glas Bou

1. ^(B) **S**ă stri gă ăm to o oți cu u ma a re gla as să ^(M)
 slă vi i i im to oți cu dulci cân tă ări prea cin sti i ta a
 Cru u u ce e e să ă ru tân du o o și că ă tre-a a
 cea a a as ta a a ru u gă ân du u ne e e e să-i zi i cem ^(N) ^(II)
 o o Cru u ce tu u u u tru u pu ul nos tru u să ă
 ă-l sfin țești îm pre u u u u nă ă și i su u fle e tu u

u ul cu pu u te rea a ta ne ră ni i i iți o cro
 ti in du-i de e po o o tri i i i iv ni i i ici pe e
 ce ei ca re e e cu cre e di i in ță ț i se în
 chi i i nă ă ci in stin du te e

2.

 Ca să scoa a a te e eți di in a a pe le e ce
 le fă ă ă ă ră ă sfâr șit ve ni iți ca re pri in a al
 Cru ci ii ha a ar se e re var s-a cu um ia tă ă 'na a
 i i i in te e e ve e de em că ă-i pu u u us cin sti i tul
 și i sfâ ân tul le e e emn a a to ot da ru ul bu u
 un iz vor a dă pa a a at di in tru u sâ ân ge e le e
 e e și-a pa a Dom nu u lui Cel ce S-a a a a î năl
 ț a at de bu u nă ă ă vo o o o o ie e e e pe e
 a a ces ta a a și pe e oa a a meni ca un Prea
 bu u un î î nă ăl ț a tu i-a a

3. ^(B) **I** n tă ri i i rea a a Bi i se e ri ci ii și ^(M)
^(B) pu te e e e rea a-m pă ra ți lo or Cru ce e eștiși i
 la u u dă ă ă a a mo na hi lo or pen tru u a a
^(N) cea a a as ta a a-n chi i nâ ân du u ne e e e lu mi i nă ^(II)
^(B) î în su u fle te e e e și i î în i ni imi a a
^(M) azi lu ăm prin lu cra a a a rea a ce e re es cu u lu u
^(N) u ui ^(M) har a al Dom nu u lui ^(B) Ce lui ce e e e pi ro
^(Δ) ni it pe ti i ne e e frâ â â â ân t-a a a a + a a
^(B) vi i clea nu u u lui pu u te e e re și din bles
^(N) ^(M) ^(B) te e em slo o bo o zi tu ne-a a